

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Kleuterschool van het GO! - Het Notendopje te Wijnegem

	Hoofdstructuur	bao
	Pedagogische eenheid	463 - 7443
	Instellingsnummer	463
	Instelling	Kleuterschool van het GO! - Het Notendopje
directeur		Griet MERTENS
adres		Veldstraat 80 - 2110 WIJNEGEM
telefoon		03-354.30.23
fax		03-354.04.29
e-mail		ks.wijnegem@skynet.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	113803 - Scholengroep 1 Antwerpen te DEURNE
adres		Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
	Scholengemeenschap	121831 - Ant1gon te BORGERHOUT
adres		Plantin en Moretuslei 163 - 2140 BORGERHOUT
	CLB	114272 - CLB Antwerpen Antigon te BERCHEM
adres		Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011, 11/10/2011, 12/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	25/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frans De Bie
	Teamleden	Bart De Bie
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	9
4.1 Begeleiding	9
4.2 Evaluatie	10
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	11
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	12
6.1 Wat doet de school goed?	12
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	13
7. ADVIES	14
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Kleuterschool van het GO! 'Het Notendopje' is gelegen op een uitgestrekte, groene campus in een rustige wijk in Wijnegem. Ze ligt vlak naast de Gemeentelijke Lagere School 'De Notelaar', verder de partnerschool genoemd, waarmee zij een netoverschrijdende pedagogische eenheid vormt. Beide scholen ontwikkelden een constructieve samenwerking. De school verdubbelde haar leerlingenaantal op enkele jaren tijd. Sinds kort vinden ook enkele kleuters uit niet-Nederlandstalige gezinnen hun weg naar de school.

Bij deze doorlichting richtte de inspectie zich op wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. De school kan met bruikbare gegevens en een doelgerichte planning aantonen dat zij de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreeft en zodoende tegemoet komt aan haar inspanningsverplichting. De gelijkgerichte aanpak van de leraren en de stapsgewijs opgebouwde leerlijnen die binnen alle leergebieden zijn opgemaakt, zorgen ervoor dat de kleuters degelijk voorbereid kunnen overschakelen naar de lagere school. Alle leergebieden worden geïntegreerd en thematisch aangeboden. Het accent op de cognitieve ontwikkeling in met name de wiskundige initiatie zorgt ervoor dat de school meer van de kleuters verwacht dan het leerplan voorschrijft. Dit kan tot didactische vervroeging en een belemmering van het intuïtief leren leiden. De klassen zijn uitgerust met gevarieerde didactische materialen, die ingezet worden tijdens de kringgesprekken en het hoekenwerk. Vooral voor meten staat de permanente klasinterne uitrusting nog niet helemaal op punt. Voor wereldoriëntatie gaan de leraren uit van de leef- en belevingswereld van de kleuters en betrekken zij het thuismilieu, de schoolcampus en de schoolomgeving bij de lessen. De themakeuze ligt voornamelijk in handen van de leraren, er is nog groei ruimte voor kleuterinitiatief. De school hecht grote waarde aan de milieu-, gezondheids- en mobiliteitseducatie. Zij behaalt keer op keer het MOS-logo (Milieu Op School) en het 10 op 10-logo voor verkeersopvoeding. Binnen wereldoriëntatie biedt de school haar kleuters ruimte om te exploreren en te experimenteren. De leraren ontwikkelden een rijk aanbod aan ontdek- en experimenteerders. De tijdsaders zijn naadloos op elkaar afgestemd.

De inspectie richtte zich ook op leerbegeleiding en rapportering. De leerbegeleiding krijgt in de eerste plaats vorm bij de binnenklasdifferentiatie en wordt aangestuurd tijdens het zorgoverleg. De leraar 'gelijkeonderwijskansen', verder de GOK-leraar genoemd, werkt vooral vraaggestuurd en voornamelijk bij de oudste kleuters. De zorgcoördinator richt zich vooral op het klas- en schoolniveau en behartigt het kindvolgsysteem, de overlegmomenten en de lerarenondersteuning. Systematische, doelgerichte en brede observaties en schoolrijpheids- en rekenbegrippentesten voeden de kindgerichte zorgondersteuning. De rekenbegrippentest zorgt ervoor dat een wezenlijk deel van de leerbegeleiding gewijd wordt aan wiskundige competenties. De ondersteuning van de taalvaardigheid verloopt minder planmatig. Voor kleuters die extra aandacht nodig hebben, organiseert de school multidisciplinair overleg waarbij ook de ouders betrokken worden. Voor een aantal kleuters stelt het zorgteam een handelingsplan op. In een paar gevallen kan de zorgverlening aan kleuters met een bijzondere zorgbehoefte nog efficiënter verlopen. De zorgexpertise waarover de school beschikt is veeleer beperkt. Dit hangt samen met de regelmatige personeelwissels en de versnippering van lestijden.

De school geeft driemaal per jaar een kleuterrapport aan de ouders dat besproken wordt tijdens een oudercontact. Het kleuterrapport geeft een overzicht van de ontwikkeling op het vlak van alle leergebieden, het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. Het bevat prestatiegerichte beoordelingen. De meeste leraren slagen erin om ze ontwikkelingsgericht te formuleren. Enkele elementen leggen de klemtoon op wat de kleuter nog niet kan of zou moeten kunnen, wat tot de verhoging van de prestatiedruk zou kunnen leiden. De school gaf de aanzet voor een kleuterportfolio, waarmee ze de

ontwikkeling en de talenten van de kleuters creatief in beeld wil brengen. Dit instrument is een waardevolle aanvulling op het kleuterrapport en de kindbespreking met de ouders.

De voortvarende aanpak van de schoolleiding zorgde voor een sterke toename van het leerlingenaantal. Zij opteert voor participatief leiderschap en stimuleert de introductie van onderwijsvernieuwingen. De samenwerking met de partnerschool verloopt efficiënt. Prioriteiten en nascholingen worden op middellange termijn gepland. De aandacht die de school aan de cognitieve ontwikkeling en de schoolse prestaties geeft staat op gespannen voet met een meer intuïtieve en spontane manier van leren. De communicatie tussen de teamleden onderling en de teamleden en de ouders verloopt vlot. De school gebruikt de waardevolle opbrengstgegevens waarover zij beschikt in hoofdzaak op leerling- en klasniveau. Vanuit een kritische houding organiseren de leraren regelmatige terugblikmomenten en bijsturingen van de eigen onderwijspraktijk. De school heeft ook een zelfevaluatie op schoolniveau uitgevoerd.

‘Het Notendopje’ beschikt over een gemotiveerd team. Het werkt gelijkgericht en doelgericht aan een evenwichtig onderwijsaanbod en kan aantonen dat de school de ontwikkelingsdoelen nastreeft. Het inspectieteam besluit deze doorlichting daarom met een gunstig advies en wenst het schoolteam succes toe bij haar verdere ontwikkeling.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school kan met eigen evaluatiegegevens, evaluatie- en schoolloopbaangegevens uit de partnerschool en de planningsdocumenten aantonen dat zij de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie nastreeft en zodoende tegemoet komt aan haar inspanningsverplichting.
- De leraren werken doelgericht en gelijkgericht. Wiskundige initiatie wordt geïntegreerd in het totale aanbod. De leraren vertrekken bij hun planning van de leerplandoelen, die ze in graduele leerlijnen hebben vertaald. De leerplandoelen zijn ook de basis voor de gebruikte observatie-, evaluatie- en rapporteringsinstrumenten. De leraren gebruiken een begrippenlijst rond de ontwikkeling van wiskundige woordenschat en gaan met een genormeerde test na in hoeverre de begrippen verworven zijn.
- De school stemt haar aanbod af op dat van de partnerschool. Onder andere wiskundige voorstellingswijzen worden naar het eerste leerjaar doorgetrokken.
- De leraren laten de kleuters manipuleren en redeneren. Tijdens de instructiefase ontstaat er een degelijke interactie. De leraren benutten kringgesprekken, hoekactiviteiten en uitstappen om de wiskundige initiatie te bevorderen. Hoewel alle domeinen aan bod komen, ligt de klemtoon op het domein getallen. De school mikt met haar aanbod hoger dan in het leerplan gevraagd wordt, wat in een aantal gevallen leidt tot een prestatiegerichte en leraargestuurde aanpak en didactische vervroeging, waarbij onderliggende vaardigheden en spontaan, zelfontdekkend leren in het gedrang komen.
- Tijdens hoekenwerk kunnen de leraren gebruik maken van een rijke voorraad speelleermaterialen. Onder andere puzzels, kralen, begrippendiagrammen en constructiematerialen worden gegradueerd aangeboden. Voor de puzzelvaardigheden gebruiken de leraren een kindvolgsysteem. De kleuters leren werken met zelfcorrigerende spelen, constructieschema's en stappenplannen, wat hun zelfstandigheid bevordert. De meeste tijdkaders worden zinvol gebruikt. De school kocht enkele bronnenpakketten aan die onder andere digitale wiskundige spelactiviteiten bevatten die regelmatig door de kleuters gebruikt worden. De klaswanden bieden visuele ondersteuning. De permanente klasuitrusting is voor wat meten betreft nog niet optimaal afgestemd op de voorschriften uit het leerplan. De wiskundige verrijking in de hoeken is leraarafhankelijk.
- Met permanente en gerichte observatie op basis van leerplangebonden criteria en een begrippentest in de derde kleuterklas volgen de leraren de vorderingen van de kleuters op. Deze test geeft mee richting aan de zorginitiatieven rond wiskundige initiatie.
- Wiskundige initiatie was de afgelopen jaren geen schoolprioriteit, waardoor dit leergebied niet werd opgenomen in het nascholingsplan. De kleinschaligheid van de school maakt dat de leraren vlot van elkaar kunnen leren. Het frequente informele overleg en de periodieke personeelsvergaderingen worden geregeld aangegrepen om na te denken over het aanbod.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De eigen observatiegegevens, de evaluatie- en schoolloopbaangegevens uit de partnerschool en de planningsdocumenten tonen aan dat de school de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie nastreeft en zodoende tegemoet komt aan haar inspanningsverplichting.
- De leraren werken doelgericht en gelijkgericht aan de uitbouw van wereldoriëntatie. Ook voor dit leergebied vertrekken de leraren bij hun planning van de leerplandoelen, die ze in graduele leerlijnen hebben vertaald, waarna ze per thema passende activiteiten kiezen. Het aanbod van de leerplandoelen wordt bewaakt met een functioneel bewakingssysteem dat zowel aanbod als effect in kaart brengt. De leraren hebben zich ook de nieuwe leerplandoelen rond wereldoriëntatie eigen gemaakt. De zorgvuldigheid die de leraren aan de dag leggen om de volledigheid van de leerlijn te bewaken bemoeilijkt de vertaling van de leerplandoelen naar een meer flexibel of kleutergestuurd aanbod in enige mate.
- De leraren bepalen in onderling overleg het thema-aanbod, dat grotendeels jaargebonden is, maar ook groeiende aandacht heeft voor alternatieve thema's. Af en toe mogen de kleuters een eigen thema kiezen, hoewel die keuze enigszins gestuurd wordt. De leraren spreken per thema de na te streven themawoordenschat af, die ze gradueel opbouwen en na afronding van het thema evalueren en indien nodig bijsturen. Deze aandacht voor de streefwoordenschat is nog niet helemaal doorgetrokken naar alle gebruikte werkvormen.
- De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. Wereldoriëntatie is geïntegreerd in het totaalaanbod. De realiteit en de leef- en belevingswereld van de kleuters zijn de uitgangspunten. Zij krijgen de mogelijkheid om te exploreren en te experimenteren. Recent maakten de leraren een verzameling ontdek- en experimenteerdozen die ze stapsgewijze introduceren. De kleuters leren gaandeweg zelfstandig te werken met een takenbord als voorbereiding op contractwerk. De leraren schakelen onder meer poppenspel en theater in om het onderwijs te verlevendigen.
- De onderwijsstijl van enkele leraren is redelijk sturend, met lange kringmomenten en vooral verbale interactie. Ook voor dit leergebied legt de school nogal sterk de klemtoon op cognitie en is er een risico op didactische vervroeging.
- De school beschikt over een uitgestrekte campus met enkele boompartijen, bessenstruiken en een grote grasvlakte die regelmatig door de kleuters verkend worden. De leraren gaan regelmatig op leeruitstap.
- De klassen bieden een verzorgde aanblik en zijn duidelijk gestructureerd. De leraren beschikken over een gevarieerd en degelijk materiaalenaanbod. Het boekenaanbod is in de meeste klassen aangepast aan het actuele thema. De school werkt hiervoor samen met de lokale bibliotheek. De hoeken worden goed afgebakend en aangeduid met pictogrammen. De mate waarin de klassen ondergedompeld en de hoeken verrijkt worden in functie van de thema's, verschilt van klas tot klas. In klassen waar dit minder sterk gebeurt, zijn de kansen om intuïtief, spelend en zelfontdekkend rond een thema te werken veeleer beperkt. Vooral bij de jongere kleuters zijn er volop kansen om spelend te leren.
- De leraren gebruiken gelijkgerichte tijds-kaders. De dag-, week-, maand- en seizoenskalender en de aanwezigheids- en weerkalender worden zinvol ingeschakeld. Zowel cyclische als lineaire voorstellingen worden gebruikt. De leraren hebben aandacht voor gezonde voeding, hygiëne en de gevoelens van de kleuters. Ze streven ernaar om de zelfredzaamheid van de kleuters te verhogen.
- De school neemt deel aan acties in het kader van de milieu-, gezondheids- en mobiliteitseducatie. Al enkele jaren verdient ze het logo van 'Milieu op school' en het verkeerslogo van '10 op 10'. De kleuters leren vaardigheden voor voetgangers en

fietsers. Een begeleide groepsfietsstocht in de omliggende straten is gezien de ontwikkelingsleeftijd van de kleuters niet geheel risicoloos. De school investeert veel onderwijstijd in het dagelijks poetsen van tanden. Hierbij kan de school zich afvragen of deze activiteit aansluit bij de motorische ontwikkeling van de jongste kleuters en of ze de transfer naar het thuismilieu sterker kan maken.

- De leraren werken samen met de ouders en grootouders, die ze als expert, begeleider of helper inschakelen. Ze gebruiken materialen uit het thuismilieu om de lessen te verlevendigen. Ook externe experts worden aangetrokken.
- De leerplandoelen dienen als basis voor de gebruikte observatie- en rapporteringsinstrumenten, die effectief ingeschakeld worden. De kleuters leren zichzelf regelmatig te evalueren. Na elk thema nemen de leraren de tijd om hun werk kritisch te evalueren en de nodige bijstellingen uit te voeren.
- Wereldoriëntatie is al een tijd een schoolprioriteit. De intensieve nascholing rond wereldoriëntatie met een klemtoon op techniek werpt zijn vruchten af. De leraren inventariseerden de thema's waarbinnen de ontdek- en experimenterdozen kunnen gebruikt worden.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- doeltreffendheid.

4.1.1 Leerbegeleiding

Motivering

- De school koos de cluster 'Ontwikkelings- en leerachterstanden remediëren en leerwinst realiseren' als thema voor het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK). Zij benadrukt het belang van welbevinden en betrokkenheid. De zorgverlening richt zich vooral op de cognitieve aspecten van de ontwikkeling. Wiskundige initiatie neemt een prominente plaats in.
- De school verzamelt gegevens over de beginsituatie van de kleuters tijdens intakegesprekken met de ouders en observaties in de klas.
- De observatie-instrumenten die de leraren hanteren, sluiten naadloos aan op de leerplandoelen en de rapportering. Zij maken een brede en doelgerichte observatie voor alle leergebieden mogelijk. Daarnaast gebruiken de leraren observatieschriftjes voor de permanente observatie. Zij schakelen genormeerde screeningsinstrumenten in om de verwerving van rekenbegrippen en de schoolrijpheid te testen, en sporadisch om de taalvaardigheid te testen. De data worden geregistreerd in een kindvolgsysteem, dat momenteel de overgang maakt van papier naar de computer. Ook het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters worden in kaart gebracht. De schoolrijpheidstest wordt in hoofdzaak op kleuterniveau gebruikt, en minder expliciet op klas- of schoolniveau. De school koppelt de kindbespreking met de ouders aan de uitgifte van het kleuterrapport. Driemaal per schooljaar worden de ouders formeel geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kinderen.
- De zorgcoördinator richt zich in hoofdzaak op het school- en lerarenniveau. Zij verzorgt de contacten met ouders, CLB en externe partners, beheert het kindvolgsysteem, neemt deel aan het zorgoverleg en het multidisciplinair overleg en ondersteunt de

leraren met de aanlevering van zorgmaterialen. De leerbegeleiding op leerlingenniveau neemt ze niet op.

- De leraren zijn zich bewust van hun rol als eerstelijnszorgverstreker. Ze zorgen voor een gevarieerde binnenklasdifferentiatie. De leraren beschikken daarvoor over een uitgebreid gradueel opgebouwd materiaalenaanbod. Zij begeleiden de kleuters in kleine groepjes of individueel.
- Tijdelijk is de GOK-leraar niet beschikbaar door de oprichting van een instapklasje. Doorgaans besteedt de GOK-leraar aandacht aan vraaggestuurde zorgondersteuning daar waar de nood het hoogst is. Dat doet zij meestal klasintern, soms klasextern als de leeromstandigheden daar beter zijn. De GOK-leraar en de klasleraar hebben niet de gewoonte om van rol te wisselen. Vanwege interne verschuivingen en de versnippering van de zorg- en GOK-uren verandert de school vaak van GOK-leraar, waardoor zij keer op keer een inhaalbeweging dient te maken om de expertise van de GOK-leraar op punt te stellen.
- De GOK-leraar, de zorgcoördinator en de klasleraar overleggen geregeld over de vorderingen van de kleuters. Daarnaast richt het multidisciplinair overleg zich op kleuters met bepaalde leer- of ontwikkelingsproblemen. Vaak worden ook de ouders betrokken. Bij hardnekkige problemen stelt de zorgcoördinator in samenwerking met de GOK-leraar, de klasleraar en de ouders een handelingsplan op. De concrete taakverdeling wordt nog niet expliciet opgenomen. Op de personeelsvergaderingen is structureel tijd voorzien voor zorgoverleg op schoolniveau.
- De school werkt samen met externe partners. Indien nodig schakelt zij een gomedewerker in. De kleuters worden jaarlijks gescreend door een logopedist. De school werkt samen met het CLB van de scholengroep. De samenwerking tussen de school en het CLB verloopt naar verluidt niet optimaal. Dat neemt evenwel niet weg dat de school in afwachting zelf al de nodige stappen kan zetten om de zorgverlening aan kleuters met hardnekkige problemen naar best vermogen op gang te brengen.
- De leraren organiseren overgangsbesprekingen en de leraren van de derde kleuterklas en het eerste leerjaar van de partnerschool wisselen informatie uit. Om de overgang naar de lagere school te vergemakkelijken, plannen de leraren schooldoorbreekende uitwisselingsmomenten.
- Pas sinds kort kent de school een instroom van kinderen die niet het Nederlands als thuistaal hebben. Zij oriënteert zich gaandeweg op de taalproblematiek van de anderstalige kleuters. De school plant hospiteerbeurten voor haar leraren in een school van de scholengroep met een uitgebreide ervaring met anderstaligen.

4.2 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

4.2.1 Rapporteringspraktijk

Motivering

- De school zorgt voor een brede terugkoppeling naar de ouders over de ontwikkeling en de prestaties van de kleuters. Ze ontwikkelde een kleuterrapport dat nauw samenhangt met de schoolvisie, de leerplandoelen, de planning en de observatie- en evaluatie-instrumenten. Het wordt driemaal per schooljaar opgesteld en met de ouders besproken. Het bevat informatie over welbevinden, betrokkenheid en over alle leergebieden, die vanuit de permanente en gerichte observatie en genormeerde testen wordt aangeleverd. Het kleuterrapport is via een elektronisch communicatiesysteem voor alle leraren toegankelijk. Het wordt eveneens aan de partnerschool doorgegeven. De leraren spannen zich in om de commentaren in het kleuterrapport op een stimulerende en positieve manier te formuleren.

- Het kleuterrapport vermeldt onder andere de resultaten van genormeerde testen, wat kan leiden tot een verhoogde prestatiedruk bij kleuters en ouders. Het is ten dele gefocust op prestaties waarbij normen worden vooropgesteld waaraan de kleuters verwacht worden te voldoen, ongeacht het ontwikkelingsniveau dat zij op dat moment hebben bereikt.
- De pas geïntroduceerde kleuterportfolio bevat foto's en materialen die de ontwikkeling van de kleuter illustreren. De meeste leraren schrijven er de nodige commentaren bij. Het is een waardevol initiatief in het kader van de schoolloopbaanbegeleiding, waarbij zelfconceptverheldering en talentherkenning cruciaal zijn. Momenteel koppelen de leraren de inhoud van de portfolio nog niet terug naar de ouders. Hij heeft echter de mogelijkheden in zich om de informatie van het kleuterrapport te verrijken en te illustreren.
- De kindbesprekingen met de ouders vinden zowel formeel tijdens de oudercontacten als tijdens de vele informele contacten plaats. De kleinschaligheid en laagdrempeligheid van de school zorgen ervoor dat er een vlotte communicatie mogelijk is. Indien nodig doet de school een beroep op een talenknobbel in het team of op externe tolken. De groeiende instroom van kleuters uit anderstalige gezinnen noopt de school om te reflecteren op de rapportering naar niet-Nederlandstalige ouders.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Op enkele jaren tijd slaagde de schoolleiding erin om de school die ooit wegwijnde weer op de rails te zetten. Zij stuurt de school in een weldoordachte richting en stimuleert de introductie van onderwijsvernieuwend initiatieven, waarbij zij aangeeft dat zij het vernieuwingstempo en de werkdruk voor de teamleden nog beter kan bewaken. Zij opteert voor een participatieve leiderschapsstijl. Leraren krijgen deelverantwoordelijkheden. De schoolleiding bevorderde de samenhang binnen het team met een probleemoplossende aanpak. Zij volgt de leraren op met frequente doorloopbezoeken en functioneringsgesprekken, die aangegrepen worden om aandachts- en werkpunten aan te reiken. De school kan rekenen op een grote ouderparticipatie. De schoolleiding werkt samen met de coördinerend en algemeen directeur en de collega's van de scholengroep in een 'College van directeurs', dat op mezoniveau de beleidslijnen voor de scholengroep uitzet. De impact van deze samenwerking is merkbaar in het gevoerde schoolbeleid. De aandacht voor schoolloopbaanbegeleiding bijvoorbeeld concretiseert zich in de wijze waarop het kleuterrapport en de kleuterportfolio gebruikt worden. De constructieve samenwerking met de partnerschool heeft een positieve impact op het schoolbeleid.
- De school ontwikkelde een visie op middellange termijn. De schoolprioriteiten worden gekoppeld aan een nascholingsplan op middellange termijn. Prioritair in de schoolvisie zijn onder meer een veilig klasklimaat, aangepaste werkvormen, communicatie met de ouders, ouderbetrokkenheid, kennis van de context van de kleuters, binnenklasdifferentiatie en oog voor talenten en interesses van de kleuters. De school is begonnen met de uitbouw van een talenbeleid. In eerste instantie heeft ze werk gemaakt van de visie op taal en de inventarisering van de taalinitiatieven die de leraren al ontwikkeld hebben. Het groeiend aantal anderstalige kleuters zet de school ertoe aan om zich voor te bereiden op de knelpunten die anderstaligheid met zich meebrengt.
- De communicatie tussen de directeur en de leraren en tussen de teamleden en de ouders verloopt vlot. Het compacte team maakt spontaan informeel overleg mogelijk. Daarnaast organiseert de school formeel overleg tussen de parallelcollega's, de klas- en zorgleraren en het hele team. Tijdens de personeelsvergaderingen hebben de leraren o.a. aandacht voor het zorgbeleid, de thematische streefwoordenschat en de multiplicatie van de individuele nascholingen. De werkgroep 'verkeer' houdt zich bezig

met het uitstippelen van het verkeersbeleid. De scholengroep organiseert overlegplatformen voor directeuren en zorgcoördinatoren, maar nog niet voor de klasleraren. Voor hen heeft de scholengroep vooral op het vlak van de administratie, de lestijdenverdeling en het personeelsbeleid een impact. De ouders krijgen inspraak via de tevredenheidsenquêtes, de oudervereniging, de oudergesprekken en de wettelijk voorziene overlegorganen van de school.

- Op aangeven van de scholengroep organiseerde de school een zelfreflectie, waarbij ze gebruik maakte van een zelfevaluatie-instrument van de scholengroep. De resultaten van dit onderzoek zijn op schoolniveau geanalyseerd en aangewend voor de nodige bijstellingen. De leraren hebben vanuit een kritische houding de gewoonte om hun werk regelmatig te evalueren. Deze evaluaties hebben vooral een impact op de eigen aanpak. De outputgegevens waarover de school beschikt worden in hoofdzaak gebruikt op leerling- en klasniveau, en in mindere mate op schoolniveau. De school heeft groeikansen om de gebruikte registratie- en evaluatie-instrumenten nog meer te gebruiken voor de optimalisering van de onderwijskwaliteit.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De integratie van wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in het totaalaanbod.
- De gelijkgerichte en doelgerichte onderwijspraktijk op basis van de gradueel opgebouwde leerlijnen gekoppeld aan een efficiënte bewaking van aanbod en effect.
- De constructieve samenwerking met de partnerschool.
- Het aanbod en de opvolging van de wiskundige begrippen.
- De volgehouden aandacht voor milieu-, gezondheids- en mobiliteitseducatie.
- De gradueel opgebouwde thematische streefwoordenschat.
- De ontwikkeling van experimenteer- en ontdekdozen.
- De gradueel opgebouwde tijdsaders.
- De inschakeling van ouders en grootouders bij het onderwijs.
- De deskundigheidsbevordering rond wereldoriëntatie en in het bijzonder rond techniek.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De op leerplannen gebaseerde observatie- en evaluatie-instrumenten.
- De binnenklasdifferentiatie van de klasleraren.
- De aanzet om handelingsplanmatig te werken.
- De gradueel opgebouwde speelleermaterialen.
- De overgangsbesprekingen tussen de klassen en tussen de kleuterschool en de partnerschool.
- Het stimulerend gebruikte kleuterrapport.
- De aanzet voor de opbouw van een kleuterportfolio.
- De kindbesprekingen met de ouders.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De motivatie en de vernieuwingsbereidheid van het schoolteam.
- Het doorgedreven overleg, zowel formeel als informeel.
- De zelfreflectie en de zelfevaluatie op school- en lerarenniveau.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het evenwicht tussen de domeinen van wiskundige initiatie.
- Het voorkomen van didactische vervroeging.
- De optimalisering van de klasinterne permanente uitrusting van de speelleerhoeken voor het domein meten.
- De thematische verrijking van de klas en de hoeken.
- De lerarensturing en de verhouding tussen het leraren- en kleuterinitiatief.
- Het doortrekken van de thematische streefwoordenschat naar alle gebruikte werkvormen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het evenwicht tussen de zorgverlening voor wiskundige initiatie en die voor taalvaardigheid en de andere leergebieden.
- De verhoging van de expertise en de stabiliteit van het zorgteam.
- De zorgverlening aan kleuters die bijzondere aandacht nodig hebben.
- Het prestatiegerichte aspect van het kleuterrapport en het voorkomen van prestatiedruk bij kleuters en ouders.
- De reflectie op de kleuterportfolio met ouders en kleuters.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De verdere uitwerking van het talenbeleidsplan.
- De aanwending van de beschikbare evaluatie-instrumenten voor de bewaking, borging en bijsturing van de onderwijskwaliteit.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frans De Bie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Griet Mertens, directeur